

Det Kongelige Kultur- og kirkedepartement
Pb 8030 Dep

0030 Oslo

30. APR. 2007

2006/6578-138

Deres dato:

Deres referanse:

Vår referanse:

Vår dato:

2007/534

27.04.2007

BIBLIOTEK 2014 - HØRINGSUTTALELSE

Det vises til høringsbrev fra KKD av 05.01.2007.

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Norges Handelshøyskole.

Med vennlig hilsen

Ragnar Fagereng
Adm. direktør

Magnhild Bøyum Aase
Bibliotekleder

Kopi til:

BIBLIOTEK 2014 - Høringsuttalelse fra Norges Handelshøyskole

Norges Handelshøyskole viser til høringsbrev fra Kultur- og kirkedepartementet om ”Bibliotekreform 2014”

Generelt

Det fylldige høringsdokumentet omfatter en samlet biblioteksektor i Norge. Det skal gjennomføres en organisatorisk reform med vekt på digitale tjenester, formidling, satsing på kompetanseutvikling, undervisning og forskning. All bibliotekvirksomhet skal samles i en paraply kalt Norgesbiblioteket.

De fleste norske bibliotek på ulike forvaltningsnivåer, både offentlige og private, både folke- og fagbibliotek har i mange år deltatt i et frivillig nettverk. Gjennom fjernlån (både papirbaserte og elektroniske ressurser), samarbeid om felles katalogressurser (f.eks. BIBSYS) samt deltakelse i konsortieavtaler, har bibliotekene i praksis hatt et ”Norgesbibliotek”. Brukerne er satt i sentrum og de skal ha tilgang til flest mulig ressurser i et samlet norsk biblioteksystem. Nettverket er også koblet opp mot globale bibliotekressurser. Dette systemet kan selvfølgelig utvikles og forbedres, men er ikke avhengig av en felles biblioteklov for å fungere.

”Bibliotekreform 2014” handler mest om folkebiblioteksektoren. NHH vil i sin uttalelse konsentrere seg om de strategier og tiltak som angår et bibliotek i universitets- og høyskolesektoren. Uttalelsen vil være i samsvar med høringsuttalelsen fra UHRs bibliotekutvalg.

Biblioteket ved NHH er allerede godt i gang med flere av tiltakene som er nevnt i høringsdokumentet, f.eks. åpne institusjonsarkiv (BORA) og opplæring i informasjonskompetanse (Søk & skriv). Begge disse prosjektene er utviklet sammen med UBB og biblioteket ved HiB og er derfor et godt eksempel på et fruktbart samarbeid innen biblioteksektoren.

De viktigste tiltak for et bibliotek i UH-sektoren fremover vil være arbeidet med utvikling av Norsk digitalt bibliotek (inkl. NORA), åpne institusjonsarkiver, tilgang til nødvendige informasjonsressurser for forskning og undervisning samt videreutvikling av biblioteket som læringsarena og læringsressurs.

Kommentarer knyttet til de enkelte målområdene.

Målområde 1 - Norgesbiblioteket - Innhold og tjenester

1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Tiltak: Etablere en ABM-portal som felles inngang til nettbaserte kultur- og kunnskapsressurser.

Det er ikke beskrevet hvilket innhold portalen skal gi adgang til. Mest sannsynlig vil portalen være nyttig som inngang til mer generelle informasjonsressurser. En slik satsing vil kreve betydelige ressurser, både sentralt og lokalt i de bibliotekene som skal være bidragsytere. Ekstra bevilgninger vil være en forutsetning.

Tiltak: Iverksette programmet Norsk digitalt bibliotek

NHH støtter tiltaket. Det må utarbeides gode og gjennomtenkte funksjoner og låneveier, slik at ikke enkelte bibliotek blir overbelastet. Biblioteket ved NHH skal primært støtte forskning og undervisning ved NHH og vi må prioritere våre primærbrukere. Tjenester til eksterne brukergrupper må tilpasses dette.

Tiltak: Gi tilgang til sentrale kunnskapskilder gjennom lisenser og andre vederlagsordninger.

For NHH er tilgang til vitenskapelig informasjon grunnleggende for både forskning og undervisning. Det ville selvfølgelig vært ønskelig om alle informasjonsressurser var tilgjengelig for hele nasjonen gjennom felles lisenser, men dette vil kreve betydelige ressurser. En bedre løsning kan være felles, nasjonale lisenser for en del generelle informasjonsressurser, mens det forhandles frem gode konsortieavtaler for mer spesielle fagdatabaser. Prisene er allerede urovekkende høye og årlig prisstigning på elektroniske tjenester er vesentlig høyere enn prisstigning på andre varer og tjenester. På toppen kommer MVA. Stadig større del av bibliotekets budsjett brukes på elektroniske kunnskapskilder. Vi ønsker at spørsmålet om MVA på elektroniske tjenester blir tatt opp igjen. Både trykt litteratur, undervisning og forskning er fritatt for MVA og da virker det urimelig at tilgang til elektroniske kunnskapskilder skal være momsbelagt.

1.2 Digitalisere viktige innholdsressurser

Tiltak: Etablere et program for digitalisering av materiale i arkiv, bibliotek og museum.

Digitalisering av norske ressurser må prioriteres. Materialet må gjøres gratis tilgjengelig for allmennheten. For å unngå dobbeltarbeid, må en også kunne utnytte arbeid som blir gjort av andre.

1.3 Utvikle nye digitale tjenester

Tiltak: Stimulere til utprøving av nye IKT-tjenester og -løsninger.

Utvikling av digitale samlinger og tjenester er et satsingsområde også i NHH biblioteket. Vi ser nytteverdien av å samarbeide med andre bibliotek, både lokalt, regionalt og nasjonalt. I denne sammenhengen kan nevnes BORA (åpent arkiv), Søk & skriv (informasjonskompetanse) og Mime/Tyr (bibliotekportalløsning gjennom Bibsys)

1.4 Videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs

Tiltak: Etablere et fast samarbeid mellom bibliotekmyndighetene og utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå.

NHH mener dette er absolutt nødvendig.

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for opplæring i informasjonskompetanse.

Dette må være et prioritert område for alle utdanningsinstitusjoner. Bibliotekets undervisning i informasjonskompetanse må integreres i institusjonens undervisning. Her er NHH kommet

et godt stykke på veg. Biblioteket deltar aktivt i ”Studieforberedende kurs i kommunikasjon” som er obligatorisk for alle nye studenter og gir studiepoeng. Biblioteket ved NHH har også samarbeidet med UBB og HiBB om Søk & skriv - et nettbasert kurs i informasjonskompetanse, støttet av Norgesuniversitetet <http://www.sokogskriv.no/> I god bibliotektradisjon ligger kurset åpent på nettet og kan brukes av alle som er interessert.

Tiltak: Utvikle tilgang til vitenskapelig informasjon produsert ved universiter og høyskoler gjennom åpne digitale løsninger.

Dette tiltaket bør ha høy prioritet. All norsk forskning støttet av offentlige midler bør være tilgjengelig i åpne institusjonsarkiv. De fleste universiteter og høyskoler er godt i gang, og NHH samarbeider med bl.a. UBB og HiBB om BORA <http://bora.nhh.no/index.jsp> Siden UH-bibliotekene har valgt ulike løsninger, er det særdeles viktig at NORA-tjenesten får permanent finansiering og kan videreføres.

Målområde 2 - Norgesbiblioteket - Struktur og organisering

2.1 Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

Tiltak: Iverksette et program for skolebibliotekutvikling.

Dette må prioriteres høyt. Får vi gode skolebibliotek i grunnskolen og videregående skole der elevene lærer seg å bruke kvalitetssikrede informasjonsressurser, vil de få en mye bedre start på høyere studier.

2.2 Videreutvikle det fysiske biblioteket

Tiltak: Etablere et investeringsprogram for biblioteklokaler

Tiltalende og hensiktsmessige biblioteklokaler er like viktig som før. Dette gjelder alle typer bibliotek. Brukerne må ha tilgang til utstyr og verktøy som gjør dem i stand til å utnytte informasjonsressursene.

Tiltak: Utstyre alle bibliotek med trådløst høyhastighetsnett

Dette er en forutsetning for at bibliotekene kan gi brukerne adgang til aktuelle digitale tjenester. Det er også en forutsetning for at biblioteksamarbeidet i Norgesbiblioteket skal fungere optimalt.

2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Tiltak: Etablere en transportordning for distribusjon av materiale mellom bibliotek i Norge.

En effektiv transportordning vil gjøre de samlede bibliotekressursene lettere tilgjengelig for alle. I prinsippet bør en slik transportordning være gratis for bibliotekene.

Tiltak: Endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk.

NHH kan ikke se at det er nødvendig med en ny, felles lov for å sikre samarbeidet mellom bibliotekene i Norge. Vi har lange tradisjoner for samarbeid og alle offentlige bibliotek har også et ansvar for eksterne brukere. UH-bibliotekene omfattes av Lov om universiteter og høyskoler.

Tiltak: Styrke krav til skolebibliotekstjenesten i forskriften til opplæringsloven

NHH støtter alle tiltak som vil bedre skolebibliotekene.

2.4 Utvikle redskaper og metoder til evaluering og kvalitetsheving av virksomheten i bibliotekene

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for evaluering og kvalitetsheving av virksomheten i bibliotekene

NHH er enig i at evalueringen av bibliotekets tjenester må bli bedre. Man må måle det som er viktig for bibliotekene, ikke bare det som er lett å måle. Resultatene av målingene må brukes som styringsdata og til å gjøre bibliotekstjenestene bedre.

Målområde 3 - Norgesbiblioteket - Kompetanse og forskning

3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren

Satsingen på kompetanseheving bør vektlegge ny kunnskap og ny innsikt. Hospiteringsprogram er mindre viktig. Det bør også satses på lederopplæring. Mange i biblioteksektoren vegrer seg for å gå inn i lederfunksjoner.

3.2 Støtte faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers av og innenfor de ulike bibliotekfaglige områdene, og som ABM-samarbeid

Tiltak: Styrke og videreutvikle et kompetansemiljø for opphavsrett og personvern ved Nasjonalbiblioteket

NHH støtter tiltaket fullt ut. Dette er et fagområde som krever spesialisert kompetanse og det er en fordel å ha dette samlet i Nasjonalbiblioteket.

Tiltak: Etablere forskningsprogram der ABM-området inngår.

NHH er positiv til at det utvikles sterke fagmiljøer i tilknytning til bibliotekutdanningene. Det er imidlertid særlig viktig å knytte doktorgradsprogrammene opp mot større forskningsmiljøer.

27.04.2007